

עוד על השמטות מדעיות של הרמב"ם

לכבוד העורך,

בהתעניינות מרובה קראתי את מאמרו של ד"ר אוריאל לוינגר על "הרפואה וההלכה בהבנתו של הרמב"ם ביד החזקה" *.

הכותב מעיר עם דוגמאות שהשמיט ב"יד החזקה":

- א. הדרכות הלכתיות המתבססות על הנחות מדעיות, הנחות הנמצאות בסתירה לידיעותיו הרפואיות של הרמב"ם.
- ב. הלכות שמקורם במעשה שדים או מזיקים.
- ג. טעמים הנובעים מתוצאות מטפיזיות של איסורים הלכתיים מסוימים, או שונו טעמי המצוות בהלכות שטעמם הרפואי מדעי אינו מתאים לדעת הרמב"ם.

בתגובה חולק הרב אליעזר רוט על גישה זו ומביא סיבות אחרות להשמטה. לדעתו, "דרכו של הרמב"ם לפסוק רק כפי אופן השימושי בתכלית. הן לא דבר שישתנה מציאותו, הן לא דבר שיכול להיות באופן רחוק, הן דבר שהקורא את פסקיו לא יבינהו על נכון בשעת קריאתו", עכ"ל.

ברצותי להביא ראיה חותכת, העולה על כולנה, איך מפרש אחד מגדולי נושאי כליו את הסיבה שבגללה נמנע הרמב"ם להביא הלכות בתחום הרפואי, האנטומי, על אף הופעתן בתלמוד.

בין שבעים סוגי הטריפות שהוא מונה בהלכות שחיטה פרק י הלכה ט לא מופיעה, בניגוד לגמרא, הבהמה חסרת לב. על זה מעיר הכסף משנה שם וז"ל "וכן אבר שאי אפשר לה להבראות חסרה מממנו, כגון מח ולב וקנה, לא מנאם (הרמב"ם), מפני שהם דברים שנמנע מציאותם".

לא מצאתי בין כל מפרשי הרמב"ם וגדולי המחברים משך הדורות שום ערעור על הדברים הברורים האלה.

ד"ר חיים יעקובוביץ

מקור: אסיא עט-פ עמ' 205 (2007).